

Predplata u Šibeniku:
 Pojedini broj stoji 4 para
 Na kuću 6 para
 Predplata van Šibenika:
 na godinu 8 Kr.
 na pol godine 4 Kr.

Vlastnik,
 izdavaatelj i odgovorni urednik:
VLADIMIR KULIĆ.

HRVATSKA RIJEČ

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

Pisma i predplate šalju se uredništvu. — Nefrankirana se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju. — Oglasi se izdaju po 20 para, proboćna, zabavne, itd. po 40 para redak ili po pogodbi.

Tiskarnica
Ivan Sflaginat
 Trg Sv. Ivana.

Šibenik, 26. travnja.

Danas je u Spljetu sastanak zastupnika stranke prava i narodne stranke, koji bi imali zaključiti sjedinjenje saborskih klubova u jedan klub pod imenom „Hrvatski klub“.

To sjedinjenje imalo bi slijediti na temelju programa izradjena od gg. D.r. Trumbića i D.r. Čingrije, programa, koji je javnosti već poznat po „Hrvatskoj Kruni“, koja ga je objelodanila u prošlu subotu.

Grehota je, da ovaj program nije bio prije objelodanjen, jer se o njemu nije moglo u javnosti razpravljati, a to je ne mala pogreška. Da se je razpravljalo, bila bi se čula razna mnijenja, razne potrebe bi se bile protresale, do onog i onakog programa može bit da se ne bi bilo ni došlo, a valjda bi današnji sastanak donio trajnijih plodova, nego će ih donieti. Javnim razpravljanjem bili bi se po svoj prilici stvorili oni preduvjeti, koji su potrebni, kad se klubovi različitih stranaka hoće da spoje. Došlo bi se bilo do aktualnih, gorućih pitanja i potreba i stvorilo bi se bilo stvarnih zaključaka neobhodno potrebitih u današnja doba, koja zahtjevaju od Hrvata uztrajan i sistematički politički rad.

Za to, mislimo, nije trebalo novih programa. Svaki čas nove programe izradjivati veoma je pogibeljno. Svako novo pitanje ne stvara potrebe novih programa, nego pojedine točke programa mogu se u stanovitim prilikama proširiti, razjasniti, evolucionirati. A za sve to dosta je jedna ili druga rezolucija, zaključak i t. d. Kad bi se pak čutila potreba novog kodificiranog programa, to treba da uslijedi tako rekud od sebe, iz javnog mnijenja, plebišitarno.

Na taj način ne bi se stvarale nove tvorbe i izlagao narod kušnjam i nejasnoćam, nego bi se postojeće razvijale i jačale, dišiplina stranačka bila bi uzorna, organizacija narodna došla bi kao naravan plod dosljednog i uztrajnog rada i političke zrelosti.

Naprotiv mi vidimo danas psvemašniji nered, nejasnoću, razrožnost u mislima i djelovanju, te novih stranaka kao pečurka.

Hoće li svemu tomu doskočiti današnji sastanak u Spljetu, ne znamo, a sumnjamo veoma, pošto taj sastanak nije imao onog glavnog preduvjeta, koji proizlazi iz javnog mišljenja.

Druga pogreška današnjeg sastanka sastoji u tom, što tu odlučivaju sami zastupnici. Nami bi bilo drago, kad bi se varali. Ali i do sada se vidilo, da nije dobro, što se naši zastupnici misle za sve i za svakoga. Jer prepušteni sami sebi, oni se slože kad hoće, razriše stranačke sveze, kad im se sviđi, rade i govore, kako im se prehtije, po osobnom nagnuću, a ne drže se nijeki ni uputa ni načela svoje stranke. Na taj način doživljujemo da se ruši dišiplina, pače da se cijeli narod kompromituje u najozbiljnijim

časovima za sadašnjost i budućnost.

Program naroda hrvatskoga je poznat, jer je prirodan svakom narodu. Sredstva da se taj program postigne jesu sva ona sredstva, koja narod ujedinjuju i prosvjetljuju. Političke stranke su skupine, koje nastoje narod ujediniti i prosvjetliti, unaprediti na svakom polju. U tim skupinama svi elementi, koji ih sačinjavaju, valja da su dogovorni i sporazumni barem u glavnim točkama.

Ako današnji sastanak u Spljetu urodi tim plodom, da organizira narod u Dalmaciji prema vanjskim neprijateljima i prema zahtjevima ciele naše domovine, onda je on polučio mnogo, inače on je samo uzaludan pokušaj.

Današnji sastanak u Spljetu zadužio bi svakog Hrvata, kad bi ostavio u miru postojeće programe, a utanačio samo zajedničku akciju djelovanja u stvarnim pitanjima, koja se danas nameću svim Hrvatima bez razlike stranaka.

Za škole u Šibeniku.

U sjednici 6. prosinca 1904. car. vieća naš je zastupnik D.r. Dulibić upitao ministra nastave, kada će odrediti što treba, eda se u Šibeniku otvori velika realka i jedna obrtna škola.

Na 4. t. mj. ministar je odgovorio, da pitanje osnutka velike realka nije za sada dozrelo, a glede obrtne škole, da će tekom ove godine jedno povjerenstvo, sastavljeno od činovnika ministarstva nastave, obaviti u Dalmaciji potrebite izvide, koji da će se protegnuti i na zatražene škole u Šibeniku.

To je odgovor ministra materinske naše vlade! Taj ministar još tvrdi u svom odgovoru da nema predloga, koji bi se odnosio na osnutak velike realka u Šibeniku, i da ta stvar nije još dozrela.

Nije dozrela, govori austrijski ministar u Austrijskom parlamentu, a sam priznaje, da je Šibenik molban i deputacijam tražio još godine 1899. i 1902. jednu srednju školu. To je vriedno da se istakne kao dokaz, koliko nas cieni vladini organi. Jedan ministar iskreno i kao da nije ništa priznaje, da smo god. 1899. tražili srednju školu, ali da to pitanje nije još zrelo. Dakle ministarstvo nije dalo u dugom razmaku od 6 godina obaviti nikakav izvid, nije ništa poduzelo, da se uvjeri, je li nam potrebita srednja škola, imamo li pravo iskati ju. Pitanje srednje škole u Šibeniku u 6 godina nije moglo dakle ni toliko dozrijeti, da bi nam ministar mogao kazati, je li bar priznaje, da nam je ta škola potrebita.

Još nam je jednu iztaknuti. Ministar nastave u istom odgovoru naglasio je, da je god. 1875. bila ukimuta realna gimnazija u Šibeniku s toga, što ukupni broj učenika bijaše manji od 50. Nego, ministar je zaboravio navesti razlog, zašto je gimnazija bila tako slabo posjećena. Tadašnja vlada, očinska kao što je i ova danas, nije htjela da pohrvati gimnaziju, u kojoj je vladao samo talijanski jezik i talijanski duh. Savriva je naravno, da se je naš narod morao držat od nje daleko; naša djeca nisu mogla sa

uspjehom pohađati jednu školu, gdje se je učilo u jeziku tuđemu. Vlada je ipak volila ukimuti gimnaziju, nego li udovoljiti pravdom zahtjevu, da se ista pohrvati!

Ovo smo pitanje naših škola spomenuli, da vidi građanstvo koliko se imamo nadati od današnjih vlada.

Medjutim to neka nas ne smeta, jer pitanje ustanovljenja velike realka u Šibeniku od velike je važnosti i od priekote potrebe.

To pitanje valja držat dakle uvijek budnim; a povoljno rješenje ne može izostati, pošto Šibenik ima pravo na srednju školu i jer postoje svi uvjeti za dobar uspjeh iste. — Samo napred!

Njegujemo naše more!

Kao što je Providnost obdarila našu domovinu prirodnim krasotama na kopnu, tako je obdarila i morskim bogatstvom. Njezina vijugasta obala, uzduž koje izbijaju razni slatkovodni vruci; kao da je stvorena da bude plodnim leglom riba.

Jedan od najbogatijih ribarskih predjela na celom Jadranu to je onaj Šibenske okolice, te bi čovjek rekó, da se je priroda kopna takmila s onom mora, koja će od njih bolje da ga obaspe svojim darovima.

Od kitne i pitome Rogoznice, pak do mutnoga Pukljana niže se neprekidni niz luka, zaljeva i zatona, jedan od drugoga prikladniji i jedan od drugoga bogatiji morskim stvorovima.

Jednom je neki ekonomičar uzključio: „Dajte mi Pukljan, pa ću vam nahraniti ribom celo šibensko zaledje!“ I zbilja je tako, jer sam Pukljan mogao bi biti maticom svega ribarstva prostrane šibenske okolice. A kad bi Morinje bile uređene, šibenska okolica mogla bi se takmiti u ribarstvu sa bilo kojim predjelom Dalmacije.

Pokraj težkih bolesti na lozi i slabih godina i ciena, naš primorac je prisiljen, da od mora traži puno više nego li prije. Dakle dok od mora očekujemo pomoć, naša je sveta dužnost, da ovo more; ovu našu njuvu, koju niti oremo, niti kopamo, a plodi, pomljivo njegujemo. Mi ne ćemo reći, da naše more uređimo poput laguna mlatačkih, ali za to opet ne trebamo da more čupamo i deremo ko zločesta maćuha svoju pastorku. Dosta je da se našem moru mi pomorci pokazemo harni i zahvalni, štedeći vazda njega i njegove ribe. To ćemo postići, ako se u prvom redu kanimo uporabe svih onih paklenih sredstava, koja su zatorom našega ribarstva. Kad bi Norvežka upotrebljavala u svojim morima sva ona sredstva, koja mi rabimo za zator našega ribarstva, odakle bi onda izvadila do 60 milijuna kruna na godinu? Odakle bi primorsko pučanstvo sjeverne, zapadne i južne Europe moglo da dobije do 500 milijuna kruna, kad ne bi tu ogromnu svotu iz mora izvadilo? A koliko bi se stotina četvornih kilometara debele tustelje zemlje htjelo, da se iz nje izvadi ona ogromna svota i potrebita hrana za obilatih 40 milijuna čeljadi, što žive jedino iz ribarstva?

Kod nas je ribarstvo od viekova bilo važno, pak i enda, kad nije bilo filoksera, kad su naši krši po kopnu i otocima davali više rujna vina, ribarstvo

je naše bilo bogatim vrelom privrede.

Teško ti ga primorac, kad bi sada dopustili da nam ribarstvo propadne. Radi toga ćemo u narednim brojevima navesti, česa se imamo čuvati i što imamo raditi, ako hoćemo da nam ribarstvo iznova procvate. (slijedit će)

Šibenik hrvatski grad.

Ploveći s jadranskoga mora, kad zahvatiš rt sv. Nikole na iztoku, a rt sv. Drije na zapadu, ulaziš u vijugasto tiesno, u konaš šibenski.

Mitivši veruge, ukazuje ti se čarobna šibenska luka, koja se razlila put zapada u dugomu i prilučio širokomu zaljevu do Zatona, dok je sa iztočne strane zatvara Mandalska morska uvala.

Od Mandaline do Zatona zaljev je omeđajen brdima, gdje lomnim, vrljetnim i golim, a gdje nizkim i čak do vrhunca odjevenim zelenilom vinove loze i zimzelenih maslina.

Na prama ušću s lieve strane na samoj obali vidiš, gdje se grad Šibenik zrcali u tihim vodam čarobnoga zaljeva, dok mu se po polukružnoj uzbrdici nižu biele kuće do pod utvrde sv. Ane, na vrhuncu klisurastog humka, tik kojega je gradsko groblje, gdje smrt

..... „ruku svoju Neopozivno na parbace stavlja I medju njima pokoj stalni stvara.“ (K. I. Vidović: Grobovi).

Domaći povjestničari nagadjaju, da se je na tom humku, u pred-rimska doba dizao jaki grad ilirskih Antariata po imenu Tariona, a da su Rimljani, osvojivši Dalmaciju, na istomu mjestu nastanili neku svoju naselbinu, nazvavši je Siccum (suhu — suhota).

Na podlozi tog prostog nagadjanja nalazimo kod naših i stranih spisatelja, koji su se dotakli imena grada Šibenika, da ga po latinsku pišu Siccum, Sici, Castrum Sicense, a stanovnike mu zovu Sicensi, cienići, da je Šibenik bio latinski grad, dapače, da su mu prvi gradjani bili zgoljni rimljani.

Od svega toga nagadjanja, sigurno je samo, da stari pisci, između kojih Plinije i Tolomej, spominju oba ta mjesta između Krke i Solina, ali, osim samih imena, nema kod njih drugih podataka, po kojima bi se moglo ustanoviti, da današnji grad Šibenik odgovara antarijatskoj Tarioni, ili rimskomu Siccum-u.

Naš slavni povjestničar Ivan Lucio dokazao je, da je Plinijev Siccum ležao između Trogira i Solina, po tomu, da nije mogao biti gdje je danas Šibenik, niti da se je po njemu Šibenik prozvao tim imenom.

Lucijevo dokazivanje poprimljeno je danas od svih učenjaka, pa i od šibenskoga povjestničara P. A. Penzia, koji kaže, da su stari bili zabludili, brkajući Plinijev Siccum sa današnjim Šibenikom, a oštroumni D.r. F. Galvani piše: „Stari kroničari, cienići, da će osvjetlati

otadžinu, ako dokažu, da su potekli od Rimljana, govorili su, da se je Šibenik podigao na ruševinam *Sic-cuma*, o kojem pišu Plinije i To-lomej, nego kasniji povjesticari i zdrava kritika srušili su to gatanje". Na temelju tih nesumljivih do-kaza bilo bi danas neozbiljno po-zivati se na latinsko porijeklo ovoga grada.

Isti Lucio, proučavajući stare listine, koje se odnose na našu do-maću povjest, došao je do važnog zaključka, da su Hrvati, kad su osvojili Dalmaciju, utemeljili i sa-gradili Šibenik, i oni ga tako na-zvali u svom jeziku. Gorispomenuti D. Galvani prihvaća bez prigovora Luciovo osvjedočenje.

A da je Šibenik i po imenu hrvatski grad, imademo najbolji i najkritičniji dokaz u sličnosti i jed-nakosti ovog imena s drugim mje-stnim imenima po hrvatskim zemljama.

Tako se zovu *Šibenik veliki* (1320^m) i *Šibenik mali* (168^m), dva vrhunca na iztoku planine Bio-kova oko sela Kozice. U selu *Čulini* Sinjske župe postoji nad istim se-lom poviši brežuljak *Šibenica*, na vrh koga je seosko ukopište. U Hrvatskoj, *Šibenik* je selo u bivšoj pukoviji Gjurjevačkoj; *Šibenac* je mjesto u Mačvi, itd.

Ako se uvaži, da ime grada *Šibenika* ne dolazi u povjesti prije hrvatskih doba, kako ćemo dalje vidjeti, tada treba zaključiti, da prije Hrvata to ime nije ni obsto-jalo, pa mu zato valja tražiti korjen u hrvatskom jeziku.

Ime grada Šibenika za prvi put se spominje u najstarijoj hrvatskoj ispravi (1065) pod oblikom *Sube-nico*, a stanovnici nazivlju se *Sub-benzani*.

Kad znamo dakle, da je najstariji poznati oblik imena Šibenik u tu-djem jeziku „Subenico“, a stanov-nika „Subbenzani“, a nadalje, kad znamo, da je jedno pleme hrvatsko obstojalo pod imenom Šubića, onda nam se nameće i od sebe misao, da je „Subenico“ i „Subbenzani“ od imena Šubić, Šubićani.

Ta izvjesno znamo, da je pleme Šubića bilo između onih dvanaest, koji su predvodili Hrvate, kad su u VII. vijeku osvojili Dalmaciju. A k tomu znamo i to, da su Šubići vladali i gospodarili ne samo u Bri-biru (današnje Mostine), nego i u Šibeniku. Ako po tom savršenom *Šubić* sa *Subenico* (*Subinić* — *Sub-inik*), a *Šubićani* sa *Subbenzani* (*Šubićani* — *šibenčani*) osvjedočit ćemo se, da naše nagadjanje teče sa svim naravno i s jezičnoga i sa povjestnoga gledišta. X.

(Slijedit će)

Strossmayer i Crkva.

Njeki naši listovi pišu danas o Strossmayeru onako kako oni misle. Navlastito o njegovom odnošaju prema crkvi imaju čudnovat pojam. Pišu o njemu kao o najvećem liberalcu ili slobodnom misliocu i radi toga vode duge prepirke sa našim katoličkim listovima. Mi mislimo da i u ovom pitanju, kao i u mnogim drugima, treba se postaviti na pravostanovište, a onda nestaje prepiraka.

Strossmayer je dakle govorio u yatikanskom koncilu protiv nepogrešivosti pape. Ali istodobno valja znati, da to onda nije bio *dogma*, a u katoličkoj crkvi može se i o vjerskim pitanjima govoriti, razpravljati, imati različitih mišljenja itd. ali samo dokle dok ta pitanja nisu dogmatična. Jeli to pitanje proglašeno dogmom, prestaje svako natezanje, svako osobno mišljenje. Strossmayer i poslje

koncila i poslje svojih govora, ostao je u crkvi, ostao je katoličkim biskupom do smrti t. j. svojim životom opozovao je svoje govore na koncilu.

Krivo mu čine dakle oni, koji drugačije pišu o njegovom katolizmu.

Priznati svakomut svoje, to je pravi liberalizam.

Na iztoku.

Sva Kreta gori u žaru domo-rodne ljubavi. Krećani zahtjevaju podpunu neodvisnost od Turske i sjedinjenje s materom zemljom, s Grčkom. Za te svete ideale znali su oni izložiti žitak i život, i dok ih ne postignu ne će mirovati.

Prošle sedmice otvorio je krećski upravitelj princ Gjuro njihovu skupštinu i u svom govoru spome-nuo je sve korake, od njega podu-zete, e da bi sklonuo velevlasti, da udovolje pravednim zahtjevima krećana, te im saobći njihov nepovoljni odgovor. Na to skupština prihvati jednoglasno zaključak, da se pro-glasi sjedinjenje Krete s Grčkom i da se ovaj zaključak saobći velevlastima. Zastupnici položise zakletvu u ime vjernosti grčkom kralju Gjurgju i na grčki ustav.

Želje krećana za sada možda ne će biti izpunjene: Europa se od-više boji zapletaja na Balkanu i u njegovoj blizini, a da bi im tako brzo udovoljila. Riešenje Kretskog pi-tanja može biti za to odgodjeno, ali napokon će svršiti, da će se svi Grč-naći na okupu, jer oni znadu što hoće i jer su imali sreću, da su ro-bovali Turskoj, a da su daleko od Beča i Pešte. Princu Gjuru i nje-govom nastojanju sjedinjenja Krete materijalno želimo bolju sreću, nego što je imao u svome obila-zenju po europskim dvorovima, kad je tražio sebi drugaricu.

Pitanje sjedinjenja Krete s Grč-kom biti će, po svemu se vidi, brzo riešeno — da bi tako našel!

Na dalekom iztoku velika je napetost radi mogućeg brzog su-koba medju ruskom i japanskom flotom. Od dana na dan čekaju se odlučne viesti. U Japanu se ljute, što je Francuzka odviše susretljiva prema Rusiji, ali Francuzi kao da ne mare za ljutinu Japana. U svo-jim se bielim dvorima II-Hieung, slavni korejski car, nada ruskoj pobjedi. On je bio prva žrtva ja-panskog samosilja; nije izgubio carski naslov, ali je postao japanski rob. Mrkim okom njegovo korejsko veličanstvo gleda svoje nove gospodare, te im u srcu svome želi svaku nedaću. Zaludu je, gdje se radi o gospodstvu, i žute se rase, pa ma što se reklo, onako isto bratski medju sobom mrze, kao i biele. Valjda je tako u naravi ljudskoj. fis.

DOMAĆE VIESTI

Načelniku gosp. Marku Stojiću o njegovu jučerašnjem imenadu udarala je u počast „Šibenska Glazba“ sinoć u 7 sati na Poljani. Program se sastojao od samih hrvatskih komada. Posle koncerta krenula je glazba gradom, svrnula se pod stan g. načelnika, a slijedio ju mnoštvo, koje mu je oduševljeno klicalo i dalo oduška svome hrvatskom čuvstvu, pjevajući rodoljubne pjesme.

Za škole u Šibeniku. U članku pod tim naslovom spomenuto je obećanje mi-nistra nastave, da će, naime, ove godine doći povjerenstvo ministarstvenih činov-nika, koji će u poslu škole obaviti po-trebitne izvide. Kako čujemo ministarstveni

činovnik bio je baš u tu svrhu pred koji dan u našem gradu.

Ovom prigodom, ako smo dobro upućeni, udaralo je u oči, kako se sa stanovite strane nastojalo, da taj gospo-din odlasnik ministarstva ne bi došao do spoznaje nužnih izvida i gradskih potreba. Ako je to istina, a držimo da jest, onda to nastojanje nije ni najmanje doletno.

Ne želimo i ne ćemo da se takovi pokušaji ponove.

Umrli: U subotu u ovdješnjoj lud-nici umro je častnik Antun Schaezel, rodom Poljak. Prekočur mu je bio spro-vođ u saučeeće mjestnog vojnštva.

U odmakloj starosti umro je u subotu Božo Tikulin, stari vrijedni glazbar, koji je ostao uvijek vjeran hrvatskoj stranci i glazbi, te ne htio iz nje izaći ni onda, kad su ga autonomasi pozivali k sebi i nudjali obilatlu plaću. Radi ovog nje-govog liepog držanja drugovi mu glazbari izkazase zadnje počasti na sprovodu, od-prativši ga sve do hladna groba.

Vječni mu pokoj!

Izlet u Krku. Prekočur u jutro bio je izlet vojničkih častnika s njihovim gospodjama parobrodicem „Schwarzen-berga“, a po podne izlet gradjana paro-brodom „Tommasco“.

Izletnici. U nedjelju u 7 sati jutrom prispilo je osobitim vlakom iz Splita nekoliko izletnika, koji pripadaju društvu „Orient Verein“ i odmah su kočijama pošli na vodopad naše divne Krke. Pro-slijedli su zatim put Zadra.

Ribarska sjednica. Austrijsko ri-barsko društvo u Trstu drži svoju glavnu godišnju skupštinu na 30 o. mj. kod pomorske vlade.

Radije na Krk. Doznajemo, netom se dovrše radije na Manojlovcu, da će započeti one na vodopadu kod Skradina s lijeve strane. Snaga električna bit će prenešena do Zadra. Poduzeće jest domaće.

Ribarski kongres biti će u Beču od 2—6 lipnja t. g. Razpravljati će se i važnih stvari, koje se odnose na naše morsko ribanje.

Skupština poljodjel. blagajne. Na 24. o. mj. po podne obdržavana je glav-na skupština poljodjelske blagajne u Ši-beniku, na kojoj je jednoglasno izabran starješinom naš načelnik g. M. Stojić.

Neobzirnost. Upalo je u oči sva-komu, da na Uskrš, dok su svi paro-brodi i brodovi u luci vijali zastavu, Lloydov parobrod „Leda“ nije je imao.

Na Krk po zapoviedi ministarstva već se od nekoliko dana havi neki mjer-nik mjeranjem vode i topografskom iz-radom mjesta. Kako čujemo, radnja se izvada s najvećom točnošću i trajat će duže vremena, ali u koje se to svrhe čini, to ne znamo!

„Jedinstvu“, listu iz Spljeta, pod-krala se nevinna pogreška. Kritizujuć iz-vješće šibenske bolnice i knjuć u zvezdec kumče nekijh dalmatinskih vodja, D.ra Colombana, „Jedinstvo“ piše: „primili smo zadnji čas i „Liečnički Vjestnik“ iz Zagreba br. 5. U ovom strukovnjačkom listu uprav se uzvisuje šibenska bolnica radi kiruržikijeh operacija.“

Iz ovo malo rieči vidi se temelji-tost celog pisanja „Jedinstva“, jer „Liečnički Vjestnik“ br. 1. 2. 3. 4 i ne govori o Šibenskoj bolnici, a br. 5. o kojem „Jedinstvo“ piše, izlazi tek na 15. Svibnja.

Hm, mi bi rekli, da je ovo jako karakteristično za njeke ter njeke dal-matinske kritike.

Tužbe. Iz Mandaline nam se tuže, da su ondje ulovili do 500-600 kg. naj-sitnijih lokarada pomoću uzke sake. Nazad malo dana lučka vlast ih radi istog pre-stupka kaznila na globu i otkinula im saku, ali naši ljudi ne će još da se osvieste.

Pao u more. Jučer po podne pao je u more na dolazku parobroda „Obro-vač“ iz Zlarina, Sekso Krste iz Šibenika. Bio je odmah iztegnut.

Kretanje parobroda u luci. Od 22-25 t. m. doplovi su ovi brodovi: „Sebeni-ko“ iz Metkovića, „Fortuna“ iz Brindisi, „Turio Camillo“ iz Molfete, „Zara“ iz Zadra, „Danubio“ iz Trsta, „Venezia“ iz Rieke, „Maria delle Grazie“ iz Rie-ke, „M. Tiledca“ iz Rieke, „Iva“ iz Rieke, „Šipan“ iz Trsta, „Leda“ iz Spi-ča, „Dubrovnik“ iz Trsta, „Zagreb“ iz Brača, „Risorto“ iz Trsta, „Salona“ iz Trsta, „Jadro“ iz Metkovića, „Giovannina“ iz Lošinja, „Almissa“ iz Metkovi-ća, „Duna“ iz Kotora, „Croatia“ iz Rie-ke, „Angelo“ iz Splita, „Falco“ iz Za-dra, „Glorioso“ iz Splita, „Budapest“ iz

Kotora, „Leandro“ iz Zlarina, „Galatea“ iz Krfa, „Obrovac“ iz Zadra.

Iz Vodica nam pišu odulji dopis, u kojem se tuže na Šuriju, što ne oba-vlja svoje uzvišeno zvanje kako dolikuje svećeniku, nego i s oltara na dan Uskrš-nuća jari pučanstvo na mržnju. Tuže se na njegove sastanke u kući itd. Isto ta-ko pišu nam, da je psovanje, deranje i skakanje meštra Žiže po mjestu i u žup-ničkoj kući i kuhinji na smieh odraslama, a na sablazan djece. Obećavaju uteći se presv. biskupu i višoj školskoj vlasti. (Tako i treba. Ured.)

Iz Rogoznice i Primoštena tuže nam se na slabe parobrodarske sveze s grad-om. Pitaju na dalje što vlada misli, hoće li se više početi sa gradnjom puta.

U Rogoznici se tvornica za prav-ljenje riblje konzerve brzo gotova i do malo će početi s radnjom.

Kod Pulja i ovih dana bila je je-dna torpiljarka. Straža ju ugledala i sa-tvrdjave bi izpaljen top, ali zrno je pa-loo jednu 5 m. pred torpiljarkom, tako da ju nije oštetilo. Dok se pozvalo na alarm i stalo se u potjeru, torpiljarka talijanska sretno uteče.

Provala. U noći od 24. o. mj. nepo-znati se zlikovci uvukoše u dućan i stan trgovca Ante Čogelje kod trga sv. Ivana, počinišvi znatne štete, pokraviš novca i zlata. Kuća i dućan bijahu zatvoreni, a gospodar bio u Skradinu. Cijeli namjestaj u kući i u dućanu našao se poliven petrolejom. Radi sumnje bi ua-pšen Josip Seksić, koji sinoć bi pušten na slobodu. Po nalogu držav. odvjetništva bijahu zatim zatvoreni kuće gospodar Čogelja sa ženom i njegove dvie sluge.

Engleski jedan ključ je ovih dana bio izgubljen u gradu. Moli se, tko ga našao, da ga izvoli, uz nagradu, donieti na naše uredništvo, da bude povrćen gospodaru.

HRVATI I HERVATICE!

Spomenite se Istre, kupujući sve-djer samo žigice, papir i narodne biljge „družbe Sv. Ćirila i Me-tođa“. *****

Naše Brzojavke.

BORDEAUX, 24. Danas sve-čano otkriven spomenik Gambetta u prisustvu predsjednika Loubeta u ministara i mnogih senatora. Obćin-stvo uzbudjeno klicalo oduševljeno i ratu.

BEČ, 25. Ove nedjelje kralj će primiti vidjenje ugarske političare. Kriza traje još uvijek.

BUDAPEST, 25. Liberarna se magjarska stranla nada sporazumu sa Košutovcima. Hoće li to uspjeti, vidjet će se pri razpravji o adresi.

MLETICI, 26. Novine se raduju sastanku Goluchowskoga sa Titto-nijem i pripisuju mu veliku važnost.

LONDON, 26. Ratno rusko brodovlje ostavilo je Kam-Ranh. Dalnje operacije Roždestvenskoga nisu poznate. Očekuje se bitka.

PETROGRAD, 26. Veli se, da će Kuropatkina, zapovjednika prve mandjurske vojske, zamieniti Kaul-bars. Stössel je stavljen pred ratni sud radi prekoračenja udjeljenih mu punomoći. Car izdao ukaz o ošte-tama onima, koji su za prošlih buna imali kvara ili gubitka.

Imamo još jednu brzojavnu viest, ali je tako nečitljiva i nerazumljiva da je pravo čudo. Mi zahtjevamo od austri-janskih brzojavnih činovnika da u buduće budu pomiljivi u opremanju naših br-zojavka. — barem toliko možemo zahtievati, kad plaćamo.

Tuže nam se također njeke, da nisu primili naš list, a bio im je odpremljen. I ovo neka u buduće prestane.